

2023-19 Referatsaker

---

a) Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31) - 2023

Vedlegg: Tildeling. Utskrift fra Elektronisk søknadssenter (ESS)

b) Behovsinnmelding statsforvalteren - drift av styret mm. 2023

Vedlegg: Tildeling. Utskrift fra Elektronisk søknadssenter (ESS)

c) Svensk innspill i debatten om behov for styrket bevaring av kystøkosystemer via restaurering av store fisker

Vedlegg: 1. Johannesson Edman 2023 DN Debatt Fridlys alla stora fiskar i de svenska vattnen - DN.SE

2. Gårdmark et al 2023 DN Replik. Skyll inte bristen på stora fiskar på sälarna - DN.SE

d) Bekymring som gjelder ferdsel og stolpejakt i nasjonalparken

E-post fra grunneier gbnr 37/6 datert 13.04.23 til Hvaler kommune og Ytre Hvaler nasjonalparkstyre

Bekymring vedrørende ferdsel og stolpejakt i Nasjonalparken

Som grunneier av eiendommen 37.6 har jeg sett en stor økning i ferdsel av mennesker og hunder i området de siste årene. Dette området er helt unikt når det gjelder kulturlandskap med rik og sjelden flora, fugler og rådyr. Ytre Hvaler Nasjonalpark har sett det unike i landskapet og bidratt til å rydde og samarbeide med beitelaget og meg som grunneier slik at kulturlandskapet har kommet tilbake etter mange år med overvekst.

Kyststien er etablert i området og ment som et tilbud til alle om å få en god naturopplevelse ved å ferdes i området. Dette er bra, men det er en del utfordringer knyttet til dette.

Jeg ser at vegetasjonen forsvinner i noen områder, da det er etablert stier overalt. Fugler hekker og jeg er redd for at disse blir forstyrret, det er også beitedyr i sommerperioden.

Det er mange som slipper hunder i det åpne landskapet, og mange blir irritert ved tilsnakk.

Trykket har blitt stort og det mangler parkeringsplasser. Som grunneier opplever jeg til stadighet at folk parkerer på jordet nær gården min. Dette jordet er innmark og brukes til dyrking av dyrefor samt kjøring av vann/ for til beitedyr. Langs veien fra krysset ved Trekanten mot Brattestø står det biler langs veien overalt.

Når det gjelder **stolpejakt** har jeg ikke blitt informert eller spurt som grunneier. Hadde dette vært tilfelle hadde jeg klart sagt nei, dette spesielt med tanke på denne tiden hvor det hekkes. Det har i påsken vært en enorm trafikk, kaos med parkering og noen av stolpene er plassert i hekkeområder. Disse skal visstnok være flyttet nå

Kort oppsummert:

Det må legges til rette for at mennesker skal kunne nyttiggjøre seg det flotte landskapet og samtidig verne om landskapet og dyr.

Da må det etter min mening:

- Gi informasjon om området de besøkende befinner seg i, med blant annet informasjon om dyreliv, hekking osv.
- Skilte godt hvor folk kan/ikke kan parkere
- Merke stiene bedre slik at det ikke etableres nye stier overalt
- Gi klar informasjon om båndtvang
- Samarbeide og informere grunneiere
- Legge stolpejakt utenom disse vernede områdene

Mvh

Rigmor Johansen

Verksgata 9

1636 Gamle Fredrikstad

Mob 95280206

Vedlegg: Kart over stolper utplassert på Asmaløy av Fredrikstad skiklubb

- e) Orientering fra styreleder om Statsforvalterens avslag på Kystverkets klage på Hvaler kommune sitt vedtak om midlertidig forbud mot sjødeponi i 4 år

Vedtaket til kommunestyret ble påklagd av Kystverket som peker på saksbehandlingsfeil. Kommunen har svart ut dette og kommunestyret har ikke tatt klagen til følge. Klagesaken er avgjort av Statsforvalteren i Oslo og Viken. Samtidig har Hvaler kommune varslet oppstart av reguleringsendringen.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Tatt til orientering

Nasjonalparkstyrets vedtak

Settes inn

Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31) - 2023

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
1	Beholde ferdselstellere			Lokalt SNO	
2	Skjøtsel strandeng/kystlynghei Vikerkilen			Forvaltningsmyndighet	
3	Skjøtsel strandeng Kasa/Sandholmen, Vesterøy			Forvaltningsmyndighet	
4	Skjøtsel av kystlynghei Sildevika, Kirkøy			Forvaltningsmyndighet	
5	Skjøtsel av kystlynghei Sjursholmen, Kirkøy			Forvaltningsmyndighet	
6	Skjøtsel av slåtteeng med honningblomst			Forvaltningsmyndighet	
7	Skjøtsel av kystlynghei Tisler			Forvaltningsmyndighet	
8	Skjøtsel av kystlynghei Akerøya			Forvaltningsmyndighet	
9	Bekjempe mispel, rynkerose og kjempespringfrø			Forvaltningsmyndighet	
10	Uttak av mink	OK	30 000	Lokalt SNO	
11	Rydde marint avfall OSPAR-strand			Forvaltningsmyndighet	
Antall: 14			800 000		

Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31) - 2023

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
12	Skjøtsel av kystlynghei Landfasten			Forvaltningsmyndighet	
13	Skjøtsel utvalgte friluftsområder			Forvaltningsmyndighet	
14	Samlet pott	OK	770 000	Forvaltningsmyndighet	
Antall: 14			800 000		

Behovsinnmelding statsforvalteren - 2023

Navn	Status	Innvilget beløp	Kommentar
Kartlegging av marine naturtyper i grunne områder	Avslag		
Drift av Ytre Hvaler nasjonalparkstyre	Innvilget	250 000	
Forvaltningsplan for Teineholmen	Avslag		
Forvaltningsplan for Rauerfjorden	Avslag		
Oppdatering av nettsider	Innvilget	50 000	
		300 000	

DN DEBATT

DN Debatt. ”Fridlys alla stora fiskar i de svenska vattnen”

UPPDATERAD I GÅR 14:29 PUBLICERAD 2023-03-06

Dagens fiske är alldeles för effektivt och intensivt. Framför allt de större individerna har inte en chans, skriver artikelförfattarna. Foto: Tommy Svensson

DN DEBATT 7/3.

Svenska skärgårdar har i princip förlorat de stora exemplar av sill, torsk och kolja som är basen i ett fungerande ekosystem. Småfisk som spigg har tagit över, med förödande följder, och den viktigaste orsaken är överfiske. En haverikommission måste ta fram akuta åtgärder, skriver professor Kerstin Johannesson och biologen Stefan Edman.

Redan under 1980- talet kollapsade Östersjöns stora torskbestånd. Vid Bohuslän och i Kattegatt kom kraschen några år senare. Det sista livskraftiga torskbeståndet i svenska vatten, det som fanns i Öresund, har nu också havererat. I Östersjön har förutom torsken också abborre och gädda minskat dramatiskt, och stor strömming saknas nästan helt i skärgården.

I stället har spigg – en halv decimeter lång fisk – blivit upp till 50 gånger vanligare på några decennier. Den starka dominansen av spigg och andra småfiskar har stark negativ påverkan på kustens ekosystem. De äter nämligen upp alla de viktiga kräftdjur som

annars motverkar att grunda vikar och ålgräsängar fylls av fintrådiga alger och att stora planktonblomningar bildas. Småfisker livnar sig också på ägg och larver av de större fiskarna.

De äter nämligen upp alla de viktiga kräftdjur som annars motverkar att grunda vikar och ålgräsängar fylls av fintrådiga alger och att stora planktonblomningar bildas.

Hur har det blivit så här? Det kan finnas flera orsaker, men den viktigaste är att vi helt enkelt har fiskat för mycket. Dagens fiske är alldeles för effektivt och intensivt. Framför allt de större individerna har inte en chans, de som ger mest intäkt för yrkesfisket eller mest upphetsning i sportfisket. Dessutom bestäms uttaget av fisk av en enda parameter i fiskeribiologernas modeller: maximal fiskproduktion. Nu, när vi har facit, är det uppenbart att en sådan förenkling inte fungerar som bas i förvaltningen.

Samtidigt som vi har katastrofalt få stora fiskar i ekosystemet har säl och skarv blivit mångdubbelt fler. Dessa äter av de hårt decimerade fiskbestånden, som inte återväxer trots kraftigt minskat fiske i skärgårdarna. Sälens och skarvens konsumtion av fisk är i dag så omfattande att sälen själv börjar få problem: kutar på västkusten är undernärda och vuxna sälar i Östersjön visar tydliga tecken på svält med kraftigt minskat späcklager.

Utmaningarna är många och komplexa. En grundläggande förutsättning är att förstå naturens egna begränsningar. Under hanteringen av covid-19-pandemin överlät politikerna till expertmyndigheterna att besluta om åtgärder och strategier. Men i frågor om fiske ”löses” problemen med politiska beslut och i uppgörelser med EU och våra grannländer.

En grundläggande förutsättning är att förstå naturens egna begränsningar.

Staten äger fisken i svenska vatten, men beslut i riksdagen har i grunden förändrat rättigheterna att nyttja denna gemensamma resurs. Tidigare fördelades personliga kvoter till alla yrkesfiskare, men i dag kan en fiskare sälja sin kvot till någon annan.

Detta har ändrat fiskets struktur i grunden och lett till två olika typer av fiskeföretag. Å ena sidan det lilla företaget som fiskar kustnära och lokalt, och är beroende av att nyttjandet är långsiktigt hållbart.

Å andra sidan en handfull industrifiskeföretag som med mycket stora fartyg rör sig mellan vatten i Sverige och många andra länder. När ett fiskbestånd kraschar är det den lokale yrkesfiskaren som drabbas, medan de som opererar på en internationell arena kan flytta till nya vatten.

Foto: Per-Olov Eriksson/TT

Vad görs då åt det akuta problemet att nästan alla svenska bestånd av stora fiskar är hotade? Svaret är: i stort sett ingenting. Sveriges fiskförvaltande myndighet Hav (Havs- och vattenmyndigheten) vet precis vad som sker men ser sig bakbunden av politiska beslut, både nationellt och på EU-nivå, vissa snart 100 år gamla. Företrädare för Hav menar att det tar många år att åstadkomma de förändringar som nu krävs, om det alls finns en politisk vilja att göra det.

Sveriges fiskförvaltande myndighet Hav vet precis vad som sker men ser sig bakbunden av politiska beslut, både nationellt och på EU-nivå, vissa snart 100 år gamla.

Ett ljus i mörkret är flera lokala initiativ, där föreningar eller andra lokala aktörer försöker bygga fiskrev och begränsa skarvkolonier och sälbestånd. Men flera av dessa initiativ stoppas av länsstyrelserna som anser att åtgärderna kommer i konflikt med fågel- och sälskydd eller på annat sätt riskerar att störa ekosystemet. Hänvisning sker till gamla regelverk som kom till då det var ont om säl och skarv men fortfarande fanns gott om fisk i havet.

Detta illustrerar en stuprörshantering där olika delar av ekosystemet vilar på olika myndigheter.

Så hur agerar näringen? Framför allt de stora fiskeriföretag som helt dominerar det svenska fisket har många beslut i sin hand. Och vad gör de banker som lånar ut de pengar som krävs för investeringar i nya fiskefartyg? Dessa aktörer har i dag den reella makten att genomföra snabba och kraftfulla åtgärder för att, till exempel, rädda de hotade bestånden av strömming i Östersjön.

Om torskar vore granar – då skulle vi se alla kalhyggen och snabbt kunna konstatera att med många älgar blir det inga plantor kvar. Men vad som händer under ytan i havet sker i det fördolda.

Om torskar vore granar – då skulle vi se alla kalhyggen och snabbt kunna

konstatera att med många älgar blir det inga plantor kvar.

Även om det är väldigt bråttom tror vi att det fortfarande finns möjligheter att lösa problemen och få tillbaka den stora fisken i våra kusthav. En omedelbar åtgärd är att tillsätta en haverikommission med kompetens från olika myndigheter, politiker, lokala och storskaliga yrkesfiskare, sportfiskare, forskare, konsumenter och finansärer. Denna kommission bör fundera på följande förslag:

- Fridlys alla stora individer av fiskar och reglera uttagen med maximimått i stället för minimimått.
- Pausa utsjöfisket i Östersjön av strömming och skarpsill, i syfte att rädda de kustnära ekosystemen och det lokala fisket.
- Reglera säl- och skarvpopulationerna på samma sätt som man på land reglerar älg, björn, lo och varg.
- Miljökonsekvenspröva investeringar i nya fiskefartyg i stället för att bara göra kortsiktiga ekonomiska kalkyler.
- Utöka forskningen för att reducera dioxinhalterna i Östersjöfisk så att fiskråvaran kan användas till mat utan EU-dispens.
- Kräv samverkan mellan Hav och länsstyrelserna så att stödåtgärder utreds mot en bakgrund av hela ekosystemets behov, inte minst fiskens, och kräv att konsekvenser av uteblivna åtgärder också analyseras.
- Avsätt pengar och underlätta regelverket för restaurering av våra fiskbestånd.

Om vi lyckas rädda den stora fisken runt våra kuster blir både vi och ekosystemet i slutänden vinnare – och även sälen.

DN Debatt. 7 mars 2023

Debattartikel

Professor Kerstin Johannesson och biologen Stefan Edman:

["Fridlys alla stora fiskar i de svenska vattnen"](#)

Repliker

Fem experter på säl- och fiskekologi:

["Skyll inte bristen på stora fiskar på sälarna"](#)

TEXT

Kerstin Johannesson, professor i marinekologi vid Göteborgs universitet och föreståndare för Tjärnö marina laboratorium

Stefan Edman, biolog, författare, tidigare miljöskunnig i statsrådsberedningen

DN DEBATT REPLIKER

DN Debatt Repliker. ”Skyll inte bristen på stora fiskar på sälarna”

UPPDATERAD I GÅR 17:23 PUBLICERAD I GÅR 14:28

REPLIK DN DEBATT 7/3.

Fem experter på säl- och fiskekologi: Överfiske är tveklöst den viktigaste orsaken till att stora fiskar har försvunnit. Sälarna kan däremot ibland gynna återväxten.

Kerstin Johannesson och Stefan Edman framhåller helt korrekt hur förödande det industriella trålfisket är. Vi skriver också under på behovet av att skydda stora fiskar, men föreslår ett fokus på hur lokala fiskbestånd kan [skyddas från överfiske](#). Fiskeriförvaltningens riktlinje att maximera uttaget av varje enskild målart riskerar leda till så höga kvoter på bytesfisk att det inte finns utrymme varken för [småskaligt fiske eller stora torskar](#).

Det är ställt bortom allt tvivel att [det intensiva fisket](#) är den viktigaste orsaken till att vi i dag [saknar stor fisk i havet](#), så börja där, och dra inte detta i långbänk genom att skylla på sälarna. Johannesson och Edman gör flera förenklingar om sälens roll i ekosystemet, som leder dem till en falsk förhoppning om snabba lösningar. Vi vill med utgångspunkt i kunskap i säl- och fiskekologi förklara vad som blev fel tänkt.

Att skjuta säl gynnar inte automatiskt återväxten av den fisk vi önskar. Sälär äter knappt av sällsynta fiskarter men tar de som är talrika, och som ofta är konkurrenter ([som till exempel spigg](#)) till fiskade arter som torsk och sill. Sälär äter inte de största torskarna, men föredrar små och mellanstora byten av en mängd olika fiskarter och därför kan sälär ibland minska konkurrensen mellan mindre fiskar och gynna återväxten, på samma sätt som det visat sig att [stora fiskar kan göra](#).

Havet håller inte för ett industrifiske styrt av principer om maximalt nyttjande.

Man kan inte avhjälpa att sälär är magra genom mera jakt om orsaken inte är sälarnas antal utan fiskbeståndens dåliga kondition – bytesfiskarna är helt enkelt för magra. År när fisken tryter föds [färre än en kut per hona](#) per år, i medeltal. Att öka jakten på en population i det läget kan leda till att den minskar snabbt och riskerar [tappa genetisk mångfald](#).

Man måste skilja på de olika arterna av sälär och fiskar. Sälarnas effekter på fisk beror på vilket fiskbestånd och vilken

sälart vi talar om, vikaresäl, gråsäl och knobbsäl har [olika diet](#) och [olika ekologi](#). Visst är det viktigt att vi forskare förenklar när det går, men vi måste också berätta när sanningen är att [verkligheten är komplex](#), för att ge underlag för realistiska förvaltningsåtgärder.

Alla tre sälarterna jagas redan med både skydds- och licensjakt. De svenska kvoterna för säljakt har höjts och är nu [flera tusen djur](#). De uppfylls inte för någon av arterna, men om de tilldelade jaktkvoterna skulle uppnås flera år i rad riskerar [sälpopulationerna att minska](#) på ett sätt som Sverige egentligen inte ensidigt kan besluta om. För sälbestånden är inte bara svenska utan delas med våra grannländer och omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv och gemensamma överenskommelser.

Ett friskt hav har utrymme för välmående fiskbestånd med stora fiskar, för välsmakt kustfiske som förädlar fisk för mänsklig konsumtion och för sälar, sjöfåglar och sportfiskare. Men havet håller inte för ett industrifiske styrt av principer om maximalt nyttjande. Låt en haverikommission fokusera på att lösa detta.

DN Debatt. 7 mars 2023

Debattartikel

Professor Kerstin Johannesson och biologen Stefan Edman:

["Fridlys alla stora fiskar i de svenska vattnen"](#)

Repliker

Fem experter på säl- och fiskekologi:

["Skyll inte bristen på stora fiskar på sälarna"](#)

TEXT

Anna Gårdmark, professor, fisk- och fiskeriekologi

Karin Hårding, professor, sälars populationsdynamik

Tero Härkönen, docent, marina däggdjurs ekologi

Karl Lundström, doktor, sälars födoval och ekologi

Henrik Svedäng, docent, fiskars ekologi och populationsdynamik

Stolpejaktkartet

Asmaløy vest

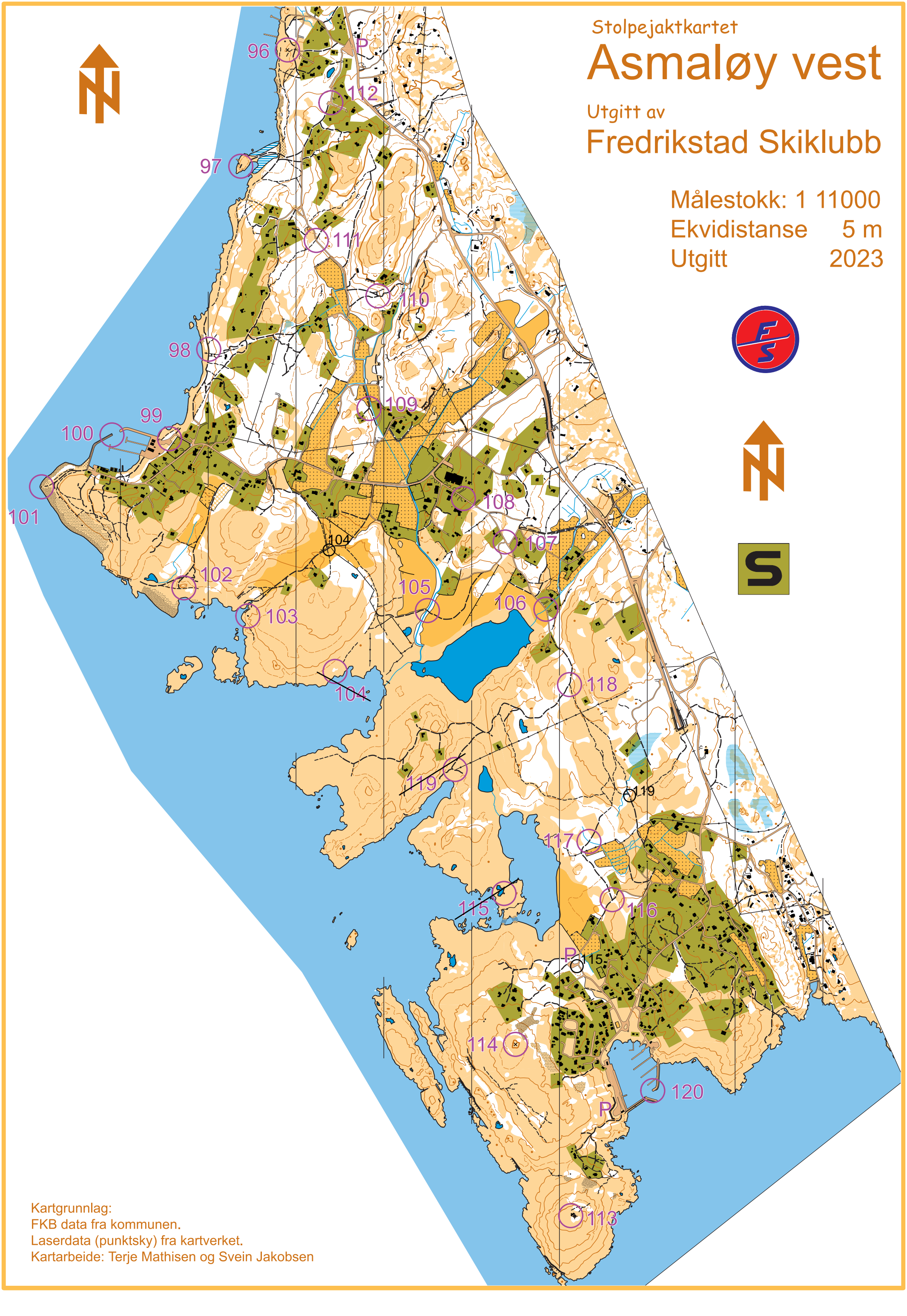
Utgitt av

Fredrikstad Skiklubb

Målestokk: 1 : 11000

Ekvidistanse 5 m

Utgitt 2023

Kartgrunnlag:
FKB data fra kommunen.
Laserdata (punktsky) fra kartverket.
Kartarbeide: Terje Mathisen og Svein Jakobsen